

Psalm 142¹

(ds. R. D. Anderson, laatst aangepast 11-09-2011)

Lezing van de Schrift: **Matt. 6:24-33; Hebr. 4:14-16**

Lezing van de Tekst: **Ps. 142 (HSV)**

Te zingen: **Gez. 165; Ps. 102:1, 2, 3 (na Schriftlezing); Ps. 142:1-6 (na preek); Ps. 25:5 (na wet); Gez. 163:1, 2, 3**

Gemeente van onze Here Jezus Christus,

Vanmorgen lees ik voor u een preek van Ds Anderson. Hij heeft zijn tekst gekozen uit een psalm die uit zijn ervaring weinig gezongen wordt en ook niet vaak als tekst gebruikt wordt voor een preek. De psalm waar het vanmorgen over gaat is Psalm 142 die we samen hebben gelezen en straks zingen.

Toch is het goed om wat meer aandacht aan deze psalm te besteden. We krijgen op deze manier niet alleen de gelegenheid om deze psalm te zingen, maar als we weten wat we zingen, begrijpen we ook wat David (en door David de HERE) in deze psalm aan ons wil leren.

We hebben te maken met een psalm met in vers 1 een opschrift. Er staat niet alleen boven dat David de dichter van deze psalm is, maar we zien ook dat hij het geschreven heeft toen hij in de spelonk (of grot) was.

Meer dan dat wordt er niet gezegd. Misschien doelt het op de tijd toen hij door Saul werd vervolgd. Maar zoals in alle psalmen lees je weinig concreets van zijn persoonlijke situatie in de psalm zelf. Dat is met opzet zo geschreven. De reden hiervoor is omdat de psalmen zijn verzameld om gebruikt te worden door gelovigen, door u en mij. Wij zijn David niet en wij zitten ook niet elke dag in een grot. Toch moeten wij ook gebruik kunnen maken van de gebeden, de lofprijzingen en de psalmen die de Here ons gegeven heeft.

Dat is de reden waarom ze meestal ontdaan zijn van alle specifieke zaken die we terug zouden kunnen leiden naar David en zijn omstandigheden. De psalm wordt meer in het algemeen geschreven zodat God's volk, de gelovigen, hier in alle eeuwen gebruik van kunnen maken. Dit betekent dat wij in nood zo'n psalm ook voor onszelf kunnen bidden.

De preek van vanmorgen wordt samengevat in het volgende thema:

Spreken met de God van het Verbond.

1. Aanmoediging tot het spreken met God. Versen 2+3, (Inleiding)

2. Bemoediging in Gods kennis van mij. (1e deel van het gebed)

3. Verootmoediging door Gods goedheid (slot van het gebed)

1. Allereerst de aanmoediging.

Het zal u zeker opgevallen zijn toen ik deze psalm voor u las: David begint niet rechtstreeks met het spreken tot de Here. Nee, het gebed begint pas in v.4, waar hij zegt: *U Here, U kent mijn pad*. We weten dat hij op dat moment tot de Here God spreekt. Maar eerst vertelt hij dat hij gaat bidden tot de Here. En daaruit valt af te leiden dat deze psalm zoals hij hier in de bijbel te vinden is, niet alleen bedoeld is voor het gebruik in de grot als je helemaal alleen bent, maar juist één van de psalmen is die verzameld zijn voor tempelgebruik, dus voor het gebruik van de gelovigen. Bij het lezen zien we David het aan ons vertellen: *Met mijn stem roep ik*. Met ander woorden: *Met dit gebed roep ik tot de HERE. Met mijn stem smee ik de HERE*. En je ziet daar het woord HERE helemaal met hoofdletters gespeld. Wij weten inmiddels heel goed wat dat betekent in het hebreuws. Het staat voor de persoonlijke verbondsnaam van God. Letterlijk zegt David: *Met mijn stem roep ik persoonlijk tot JAHWE*. God is niet een onpersoonlijke God, de alziende, de almachtige die deze wereld

¹ Met dank aan dhr. Van Wijk voor het uitschrijven van deze preek.

geschapen zou hebben. Hij wil zich aan ons bekendmaken als een persoonlijke God. Want de hele bedoeling van een relatie met God is dat wij een persoonlijke relatie met Hem hebben door het geloof. Dat we Zijn Naam gebruiken en niet zomaar een naam. Nee, een hele bijzondere naam. Een naam die God in de loop van zijn woord ook heeft uitgelegd. U herinnert u zich dat moment waarschijnlijk wel toen Mozes bij de brandende braamstuik stond en de Here God zijn eigen naam JAHWE voor ons uitlegde. Als wij die naam op onze lippen nemen wordt het een heel bijzondere naam. IK BEN DIE IK BEN. JAHWE. In het hebreuws is dat een zinspel op die NAAM. Met andere woorden, de Here God zei tegen Mozes: *Zo moet je aan het volk Israel uitleggen wat mijn Naam betekent.* Voor het eerst geschiedde dat.

Waarom was dat zo belangrijk? In de eerste plaats omdat het volk generaties lang in slavernij onder de Egyptenaren had geleefd. Dat volk dat als het ware “in zijn geest” bezweek. Heel veel mensen zouden wel gedacht hebben:

Ja, als God ons werkelijk ziet dan begrijp ik niet wat er gebeurt want generaties lang bezwijken we haast onder deze arbeid. Ooit had hij aan onze voorvader Abraham beloften gegeven. Wat is er daarvan terecht gekomen?

Daarom zegt God tegen Mozes: Mijn naam is JAHWE. Ik vergeet niet wat ik beloofd heb. Ik hou mij aan mijn beloften. Je kan op mij rekenen! Dat moeten ze weten als ze die Naam gebruiken. Daarom is het zo’n bijzondere Naam. Daarom gaat één van de 10 geboden over Die NAAM. *Gij zult de Naam van de Here, de Naam van JAHWE niet ijdel gebruiken.* Hij is zo bijzonder. Het betekent dat wij een hechte band met Hem mogen hebben. In die Naam. Met mijn stem roep ik niet zomaar tot God, Nee ik roep de HERE JAHWE, mijn Verbonds God. De God die mij een belofte heeft gedaan, en die zeer zeker die belofte gestand zal doen.

Als wij daaraan denken, denken we veel verder dan David dat deed. David kon terug denken aan Mozes bij de brandende braamstuik. Aan de redding uit de slavernij uit Egypte. Maar wij denken toch aan een engel? De engel die bij Jozef en Maria gekomen was?

Onthoudt u nog dat Jozef een droom kreeg? Maria is zwanger en gaat een kind baren. Je moet hem Jezus noemen. En wat zegt de engel tegen Jozef: *Om deze reden moet je hem Jezus noemen.* En Jozef zal heel goed begrepen hebben wat ‘Jezus’ betekent. Het is een naam met een belijdenis: “JAHWE redt.” Jozef moet hem die naam geven want dat kind zal de wereld redden van hun zonden. Dat kind is, als het ware, JAHWE in het vlees. Die naam gaat ons van de zonden redden. Helemaal voor 100%. Dat is veel meer dan redding uit de slavernij van Egypte. Met de naam JAHWE is de naam van Jezus gebonden met “Jezus en die gekruisigd om onze zonden”. Als we bidden tot God, als we bidden tot de HERE, JAHWE, dan denken we gelijk aan een God zo vol van genade, zo vol van barmhartigheid, die ons zoveel gegeven heeft, zelfs Zijn eigen Zoon. Om zich bij ons te brengen. Wat een voorrecht dat we zo’n band, een echte levende band met Hem mogen hebben, en met Hem mogen spreken. En niet zomaar spreken. Je hart voor Hem uitstorten als het ware: *Ik stort mijn klacht uit voor Zijn aangezicht.*

Onze broeders en zusters in het OT konden niet zomaar bidden. Een voorbeeld hiervan lezen we in 1 Samuël 8:8 waar het volk aan Samuël vroeg om voor hen te bidden. Dit gold zeker ook voor David daar in die grot. Hij waagde het niet om op een willekeurig ogenblik op zijn knieën te gaan en zijn hart uit te storten voor de Here, want hij moest wachten tot het juiste moment. Het moment dat een verzoenoffer in de tempel gebracht werd. Dat was het moment dat je in de tempel mocht bidden. Dat was het moment dat je symbolisch vergeving van de zonden ontving, omdat het bloed vloeiende. Daarna kon hij op zijn knieën bidden tot God.

Wij mogen op elke moment ons hart uitstorten voor de Here op basis van het gevloeiende bloed van Jezus Christus. Maar doen we dat ook, broeders en zusters? Durven wij dat? Het word zo vaak in de psalmen gezegd: *Stort je hart uit voor de HERE.* Ja wij bidden wel voor de maaltijd, na de maaltijd, ’s avonds als het goed is. Maar hoe vaak gebeurt het niet dat we in algemene termen blijven bidden en de diepste geheimen van onze eigen ziel, de zaken die ons in ons eigen leven zo bezighouden, op onze lippen niet durven uit te spreken. Ja er zijn dingen die we niet eens durven uit te spreken aan een andere broeder of zuster, iemand in het gezin. Als je dat niet doet of kunt..... dan is het soms heel belemmerend en moeilijk om dat wel aan de Here voor te leggen, aan Hem uit te spreken. Maar Hij moedigt ons aan om dat juist wel te doen. Onze klachten voor Hem uit te storten. Omdat we een innige band met Hem hebben en we het gevoel hebben dat we de diepste geheimen van ons hart aan Hem kunnen doorgeven. Dat wil Hij ook, Hij wil die levende band met ons hebben, zodat we echt met hem spreken.

Met mijn stem roep ik tot de Here, zegt David. Hij durft dat uit te spreken. Niet zo van: Here u weet wel wat er afspeelt in mijn hart, nee David spreekt het uit. Hij zegt het hardop. En dat is een belijdenis van vertrouwen. Van vertrouwen op God. In dat vertrouwen durf je je zonden, die zaken waar het om gaat in je leven echt uit te spreken. In het gebed.

2. Als we dit gebed als voorbeeld nemen, horen we er die bemoediging in. Zo komen we tot het 2e punt: Een bemoediging in God's kennis van ons.

David bidt: *Toen mijn geest in mij versmacht, of Toen mijn geest in mij bezweek. Toen ik zo zwak was geworden, kende U mijn pad.* Met andere woorden: *U Here, U wist het. Toen ik het zo moeilijk had en ook nu, terwijl ik dit gebed breng. U kent mij. U weet precies wat er omgaat in mijn leven. U kent mijn pad, mijn leven, met andere woorden: U kent mijn levenspad.*

De Here weet, in het geval van David, dat ze een strik voor hem hebben verborgen op de weg die hij zou gaan. Maar hij vertelt het dan ook aan de Here. Hij gebruikt geen excuus: *Here, u weet dat allemaal wel, ik hoef het niet weer te zeggen.* Nee dat is juist het punt. De Here wil een relatie met ons hebben, dus mogen we alles tegen Hem zeggen. Tegelijkertijd is het wel een geweldige troost en bemoediging als we weten dat Hij ons hart door en door kent, heel ons levenspad, de bedreigingen die we om ons heen zien. Hij kent ons. Daarom wil Hij contact met ons. Daarom wil Hij het ook van ons zelf horen.

We hebben vanmorgen een deel van de bergrede met elkaar gelezen, waar de Here Jezus de liefde van God de Vader aan ons uitlegt. Hij maakt in wezen hetzelfde punt waar Hij zegt: *De Here weet van te voren wat wij nodig hebben, voordat wij het van Hem vragen.* En toch wil onze Hemelse Vader dat wij het wel van Hem vragen. Dat we wel aangeven zijn kind te willen zijn, de Vader in de Hemel vragen voor de dingen die wij nodig hebben. Het is een bemoediging om juist dat te doen.

Dat was destijds moeilijk voor David. Hij voelde zich helemaal alleen. Dat is meer dan eens in zijn leven gebeurd. Niet alleen toen hij vervolgd werd door koning Saul die hem wilde doden. Denk ook aan zijn latere geschiedenis toen hij uit Jerusalem werd verdreven. Hij was koning, de eerste man van het rijk. Hij werd notabene door zijn eigen zoon Absalom verdreven. Hij sloeg op de vlucht. Hoe zal dat gevoeld hebben? Het was geen makkelijke tijd voor hem. En in de situatie van David zouden wij allen toch ook eenzaam gevoeld hebben?

We lezen verder in vs 5: *Schouw ik naar rechts, ofwel: Ik keek aan mijn rechterhand. De persoon die altijd aan je rechterhand staat is je steun en toeverlaat en nu, zie er was niemand. Niemand die naar mij omzag. Geen mogelijkheid tot ontvluchting. Niemand die voor mijn ziel zorgt. Ik ben helemaal alleen. Ik zit hier in deze ellende. Niemand ziet het.*

David had natuurlijk altijd mensen die met hem megingen, maar hier voelt hij zich helemaal alleen. *U kent mijn pad Here. Echt waar. Tot u roep ik, lezen we in vers 6. Ik zeg: Gij zijt mijn schuilplaats. U, U bent mijn toevlucht. U bent mijn deel, mijn portie in het land der levenden. Nee ik ben niet helemaal alleen, ook al kan ik dat zo voelen. Daarom zeg ik het ook, daarom spreek ik het uit, tot u. U bent mijn toevlucht, u bent mijn deel, u bent er altijd voor mij en ik dank u daarvoor.*

Dit geeft mij zo'n troost en ik wil het dan ook zeggen in mijn gebed. Hoe alleen we ons soms ook voelen, hoe ellendig, de Here is er altijd bij. En dat mogen we aan Hem zeggen en Hem ervoor danken in de verwachting dat Hij ons de kracht zal geven. En we mogen dan ook bidden dat Hij ons de kracht ook wil geven die we nodig hebben.

Er is er Één die het ooit niet kon zeggen. Dat is onze Here Jezus toen Hij aan het kruis hing, verlaten, niet alleen door alle mensen, maar op dat moment ook door zijn Hemelse Vader zodat Hij in die algehele verlatenheid de straf van onze zonden zou dragen.

Is dat niet een bemoediging broeders en zusters. Hij was als enige helemaal alleen, zodat wij nooit, nooit echt helemaal door hem verlaten zou worden. Hij zit nu aan de rechterhand van God de Vader in de hemel. Hij is onze Hogepriester. Hij kent ons pad heel goed. En we kunnen er een concrete voorstelling daarvan maken net als David in deze psalm. Wij weten niet alleen dat Jezus ten hemel gevaren is, we weten ook dat Hij na Zijn hemelvaart de Geest op aarde heeft uitgestort. En waar is die Geest dan? In onze harten toch? Dat weet je, als

je je aan Hem wil binden in geloof. Als Hij jou dat geloof geschonken heeft, is dat een gave van zijn Geest. Als zijn Geest in jou hart woont dan weet Hij heel goed wat er in ons leven gebeurt. Het is een troost om tot hem te kunnen bidden. Hij is en blijft ook echt mens als wij. Hij heeft alles meegemaakt wat een mens kan meemaken op deze aarde. De verleidingen, de verlatenheid. Hij weet precies wat het is.

Door Hem, onze hogepriester, worden wij destemeeer bemoedigd om tot onze God te bidden. Zelfs als wij niet in staat zijn om te bidden, schrijft Paulus in Romeinen 8:26, bidt de Geest namens ons met onuitspreekbare verzuchtingen.

U kunt in dit leven nog zó teleurgesteld worden, teleurgesteld in mensen, mensen waarop je aanvankelijk gerekend had. Je kan mensen ook missen. Maar de Here is er altijd. Jezus Christus blijft altijd ons deel ook hier in het land der levenden.

3. We komen tot het slotgedeelte, ons 3e punt: De verootmoediging door Gods goedheid.

Iets wat regelmatig terugkomt in de psalmgebeden is de motivatie om naar de Here toe te gaan als je Hem wat te vragen hebt. Kijk maar naar vers 8. *Voer mij uit de kerker (Leid mijn ziel uit de gevangenis) om Uw naam te loven.* Met andere woorden: *Here, wil me nu in deze ellendige situatie zo helpen dat ik eruit kom, dan heb ik des te meer reden om uw naam te loven. Als het ware hebt U er straks zelf baat bij, want dan krijgt u veel meer dank en lof van mij als ik zie hoe u mij geholpen heeft.*

Je kan dit natuurlijk verkeerd uitleggen alsof het chantage is. Maar dit is het totaal niet! Dit is iets dat de Here graag van ons hoort. Dat wij onze vragen aan hem motiveren. Regelmatig komen we in de psalmen tegen dat de psalmist zegt: *Here wil mij de kracht schenken die ik nodig heb zodat ik straks des te meer reden heb om U te loven.* Je verplicht dat eigenlijk aan jezelf. Ook als je straks bij Hem terugkomt in je dankgebed, als je inderdaad door Hem geholpen bent en de kracht ontving waar je om vroeg.

Er komt nog iets meer bij: *De rechtvaardigen zullen mij omringen als u mij goed doet.* (De laatste regels van deze psalm.)

Twee zaken wil ik nog noemen: De psalmist gaat er van uit dat de Here goedgunstig is voor hem want ik ben toch zijn kind, Hij is mijn Hemelse Vader, Ik mag hem bij Name roepen met zijn echte Naam, zijn Verbondsnaam. Ik kan er van uit gaan dat er gunstig geluisterd wordt naar mijn gebed als ik mijn hart voor Hem heb uitgestort. Maar dan weet ik ook, dat hij niet alleen mij persoonlijk de kracht geeft, maar ook dat Hij al zijn kinderen bij elkaar vergadert in het land der levenden. En al voel ik me nu helemaal verlaten, met niemand aan mijn rechterhand, niemand die naar me omziet, toch mag ik er van uit gaan dat de rechtvaardigen mijn zullen omringen. De Here zorgt voor zijn kerk hier op aarde. Hij brengt broeders en zusters bij elkaar. Toen Elia destijds als profeet helemaal alleen en verlaten voelde alsof hij de enige was die nog in het land in de Here durfde te geloven, want de rest waren naar de baäls gegaan, moest de Here hem een keer op het matje roepen en zeggen: *Luister eens even Elia, Ik bewaar mijn kerk. Jij ziet het nu wel niet maar er zijn 7000 die hun knie niet voor de baäls hebben gebogen.* En straks komt Elia in contact met die mensen. De rechtvaardigen zullen mij omringen. Ik zal niet helemaal alleen blijven. De Here vergadert zijn gemeente en ik maak daar deel van uit.

We mogen blij zijn als we elke zondag bijelkaar mogen zitten als broeders en zusters in de Here en hem daarom loven en prijzen. Dat is geweldig en dat vindt de Here ook geweldig! Daarom wil Hij dat ook graag. Zo ontvangen we veel meer dan als je helemaal in je eentje op je slaapkamer een psalm zit te zingen en uit het woord van de Here leest. Dat moeten we natuurlijk ook doen. Maar toch is het veel beter als we dat gezamenlijk in de eredienst doen. David gaat er dan ook van uit dat we dat doen, want dat wil de Here. En daarom mag Hij ook daarvan deel uit maken. Geweldig, geweldig is dat. Hij mag dat uitspreken in zijn gebed, die verwachting.

U weet wat Jacobus zegt in zijn brief. *U krijgt niet wat u vraagt in uw gebed want u vertrouwt er niet op dat de Here u dat zal geven.* Dat vertrouwen spreekt David wel uit in dit gebed.

We gaan dit gebed straks zingen en laten we dan goed nadenken over de inhoud van deze woorden die we in onze mond durven nemen. Laten we dit ook in de praktijk brengen. Je hoeft het gebed niet helemaal precies over te nemen je mag het ook toepassen op je eigen situatie maar laten we ons hart durven uitstorten voor de

Here, ook in ons dagelijks leven. Echt durven spreken tot Hem, de levende God. Een levende band met Hem, dat is de kern van ons geloof. De Here wil een biddend volk hebben, dat is zo belangrijk voor ons. God zij geprezen, dat wil Hij graag van ons horen. Amen